

Sygn. VUa 56/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Marczyńska (spr.)

Sędziowie: SSO Urszula Sipińska-Sęk

SSO Beata Łapińska

Protokolant: st.sekr.sądowy Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku A. P.

z udziałem J. P. i Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z udziałem zainteresowanego (...) Biuro Handlowe Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 października 2015r. sygn. IV U 184/15

1. *oddala apelację,*

2. *zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawców A. P., J. P. i Z. P. solidarnie kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych z tytułu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.*

Sygn. akt V Ua 56/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w sprawie Nr (...) odmówił wnioskodawczyni A. P. oraz uczestniczkom J. P. i Z. P. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy ze skutkiem śmiertelnym P. P. zaistniałego w dniu (...) 2014 roku uznając, iż zdarzenie z dnia (...) 2014 roku nie może być uznane za wypadek przy pracy.

W uzasadnieniu decyzji organ ubezpieczeniowy podniósł, iż przedmiotowy wypadek spowodowany został postępowaniem pracownika, które nie pozostaje w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań, a tym samym nie spełnia wymogów definicji wypadku przy pracy.

W dniu 15 maja 2015 roku A. P., w imieniu swoim i małoletnich córek J. i Z., wniosła odwołanie od powyższej decyzji. Podniosła, iż zdarzenie z dnia (...) 2014 roku stanowiło zdarzenie zrównane z wypadkiem przy pracy w rozumieniu ustawy wypadkowej wobec spełnienia przesłanek wypadku w trakcie podróży służbowej.

Organ rentowy pismem z dnia 1 czerwca 2015 roku wniósł o oddalenie odwołania, ponawiając argumentację zawartą w uzasadnieniu decyzji..

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2015 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) Biuro Handlowe Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W..

Zainteresowany w piśmie z dnia 7 sierpnia 2015 roku przyłączył się do odwołania wnioskodawczyni.

Wyrokiem z dnia 22 października 2015 roku wydanym w sprawie sygn. akt IV U 184/15 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni A. P. oraz uczestnikom J. P. i Z. P. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy P. P. zaistniałego w dniu (...) 2014 roku w wysokości po 30.417,00 złotych dla każdej z nich oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawczyni A. P. kwotę 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

P. P. był od dnia 1 stycznia 2011 roku zatrudniony w P. Biuro Handlowe Spółka z o ograniczona odpowiedzialnością w W. na stanowisku Starszego Przedstawiciela (...).

Do obowiązków P. P. należało m.in. bezpośrednie kontaktowanie się z farmaceutami w celu prezentowania informacji o ofercie pracodawcy, uczestniczenie w spotkaniach zorganizowanych dla kluczowych klientów, uczestniczenie w konferencjach i wyjazdach mających na celu pozyskanie nowych klientów oraz rozwinięcie współpracy z dotychczasowymi. W szczególności do obowiązków tych należał udział w (...) Farmaceutycznym, to jest cyklicznej konferencji organizowanej przez (...) S.A. dla farmaceutów. Uczestnictwo przedstawiciela aptecznego w tej konferencji było obowiązkowe i odbywało się w ramach podróży służbowej.

P. P. w dniu 3 października 2014 roku udał się do miejscowości J., gdzie przygotowywał wraz z innymi pracownikami Biura Handlowego (...), materiały oraz salę na zaplanowaną na następny dzień tj. 4 października 2014 roku konferencję Akademia (...) praktycznej w Hotelu (...) w J. koło B..

O godzinie 8.00 w dniu 4 października 2014 roku odbyła się odprawa wszystkich przedstawicieli aptecznych. Od godziny 8.30 do 12.00 P. P. pełnił dyżur w recepcji hotelu pomagając w obsłudze przybywających farmaceutów. W godzinach od 15.00 do 18.00 pełnił dyżur w sali wykładowej, a od godziny 19.40 czekał na gości przed wejściem na salę jadalną, gdzie od godziny 20.00 zaczęła się kolacja z imprezą integracyjną.

Do zadań przedstawicieli aptecznych w trakcie kolacji i imprezy integracyjnej należało zajmowanie się uczestnikami konferencji, prowadzenie z nimi rozmów. W ramach powyższych obowiązków pracodawca zezwalał pracownikom, w tym i P. P., na spożywanie alkoholu. P. P. widziany był przez współpracowników w trakcie kolacji około godziny 2.00, gdy tańczył z uczestnikami konferencji.

Około godziny 4.45 pracownik ochrony hotelu podczas obchodu obiektu ujawnił zwłoki P. P. leżące na parkingu. P. P. spadł z podestu schodów przeciwpożarowych, który znajdował się na wysokości 7,45 m. Badanie próbek krwi ubezpieczonego wykazało 2,69 promila stężenia alkoholu etylowego we krwi oraz 3,72 promila w moczu.

Na potrzeby konferencji (...) S.A. wynajęła cały obiekt hotelu (...), uczestnicy i pracownicy P. byli zakwaterowani na terenie całego hotelu.

Wyjście na schody przeciwpożarowe w hotelu (...) prowadziło z korytarza hotelowego, drzwi na podest powinny były być zamknięte na klucz, który umieszczony w zamku drzwi od strony wewnętrznej, przytwierdzony stalową linką.

W chwili śmierci P. P. jego córki: J. miała 1,5 roku i Z. 4 lata.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie bezspornych twierdzeń stron oraz zebranych w sprawie dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i w załączonych aktach organu rentowego, a także w oparciu o zeznania świadków M. T., S. W., A. O. i S. Ł.. W ocenie Sądu Rejonowego świadek M. T. wprawdzie nie uczestniczyła w konferencji w Hotelu (...), jednakże przybliżyła schemat, według którego takie konferencje się odbywają, wskazała na zakres oczekiwań pracodawcy w stosunku do podległych sobie pracowników odnośnie ich pracy przy obsłudze konferencji. Tożsamy walor miały zeznania świadka S. W.. Według Sądu Rejonowego istotne były zeznania świadków A. O. i S. Ł., którzy uczestniczyli w przedmiotowej konferencji, opisali jej przebieg, zakres oczekiwań pracodawcy oraz fakt, iż obowiązki swoje mieli wypełniać do czasu wyjazdu wszystkich uczestników konferencji. Sąd Rejonowy podkreślił, że organ rentowy w toku całego procesu prezentował całkowity brak aktywności w zakresie postępowania dowodowego, a na ZUS jako zarzucającym P. P. zerwanie związku z pracą, spoczywał obowiązek wykazania prawdziwości zarzutu zgodnie z zasadą ciężaru dowodu.

Także z załączonych akt postępowania przygotowawczego w sprawie 3DS 1846/14 Prokuratury Rejonowej w Bielsku – Białej nie wynikają żadne okoliczności mogące wskazać na postępowanie pracownika, które nie pozostaje w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań, a tym samym nie spełnia wymogów definicji wypadku przy pracy.

W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy podkreślił, że ustawa z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz.1673 ze zm.) w art. 3 ust. 1 i ust 2 pkt 1 zawarła definicję wypadku przy pracy jako zdarzenia nagłego, wywołanego przyczyną zewnętrzną powodującego uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego z danego tytułu podczas podróży służbowej pracownika chyba, że wypadek spowodowany został postępowaniem pracownika, które nie pozostaje w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań.

Jak podniósł Sąd Rejonowy, Zakład (...) odmówił przyznania świadczeń z ubezpieczenia z uwagi nie uznanie zdarzenia za wypadek przy pracy. Organ twierdził, że wypadek spowodowany został postępowaniem pracownika, które nie pozostaje w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań. Sąd Rejonowy podkreślił, że przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwala uznać stanowisko ZUS za błędne.

Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności stwierdził, że organ rentowy nie wskazał, jakie to postępowanie ubezpieczonego nie pozostawało w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań, chociaż taki obowiązek spoczywał na nim zgodnie z zasadą ciężaru dowodu. Postępowania takiego nie ustalono także w trakcie niniejszego postępowania.

Jak podkreślił Sąd Rejonowy P. P. uczestniczył w ramach podróży służbowej w organizacji i obsłudze konferencji dla farmaceutów. Do jego obowiązków należało uczestnictwo w kolacji wraz z imprezą integracyjną kończącą konferencję. W trakcie tej kolacji ubezpieczony miał w istocie „zabawiać” jej uczestników poprzez rozmowę, wspólny taniec, ale także wspólne spożywanie alkoholu. Zachowanie takie było akceptowane i oczekiwane przez jego pracodawcę, i wiązało się ze specyfiką takiej konferencji oraz koniecznością budowania w trakcie niej pozytywnych relacji z potencjalnymi kontrahentami. P. P. te obowiązki wypełniał. Obecnie brak jest możliwości ustalenia jakie były okoliczności i przyczyna, że ubezpieczony wyszedł na schody przeciwpożarowe, czy drzwi były otwarte czy sam je otworzył, czy chciał odetchnąć świeżym powietrzem, czy chciał zapalić papierosa, czy pomylił drzwi, czy sprawdzał

czy ktoś z uczestników tam nie wyszedł – tego obecnie nie da się ustalić. Bezsportnym jest jednak, iż dla pracodawcy był on w podróży służbowej i wypełniał swoje obowiązki do czasu wyjazdu wszystkich gości konferencji. A więc gdy zaistniał wypadek, P. P. pozostawał w dyspozycji pracodawcy.

Sąd Rejonowy wskazał, że powyższe skutkuje uznaniem, iż zdarzenie z dnia (...) 2014 roku należy uznać za wypadek przy pracy, bowiem miał on miejsce w trakcie podróży służbowej, zdarzenie miało charakter nagły, zaistniała przyczyna zewnętrzna. Dlatego, według Sądu Rejonowego, należało uznać, iż zaistniały przesłanki uprawniające rodzinę zmarłego do żądania świadczeń z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy.

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt 5 ustawy wypadkowej z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje "jednorazowe odszkodowanie" - dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty. Szczegółowe przesłanki do nabycia tego prawa wskazano w art. 13 ust. 1 ustawy wypadkowej, natomiast katalog uprawnionych wskazano w ustępie 2, i zgodnie z punktem 1 i 2 uprawnionymi są małżonek oraz dzieci własne spełniające w dniu śmierci ubezpieczonego lub rencisty warunki uzyskania renty rodzinnej.

Według Sądu Rejonowego bezspornym jest, że w dniu (...) 2014 roku wszystkie wnioskodawczynie należały do kręgu osób uprawnionych. Wysokość przysługującego świadczenia wynika zaś z art. 14 ww. ustawy oraz obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2013 roku w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej i zgodnie z tym przepisem wnioskodawczynom przysługiwało prawo do odszkodowania w kwocie po 30.417,00 PLN dla każdej z nich ({65.701,00 PLN + 12.755,00 PLN + 12.755,00 PLN} / 3).

Dlatego też Sąd Rejonowy uznał zaskarżoną decyzję za błędną i zmienił ją, przyznając wnioskodawczynom prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy P. P. zaistniałego w dniu (...) 2014 roku w wysokości po 30.417,00 złotych dla każdej z nich.

Apelację od powyższego wyroku w całości uniół organ rentowy reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego, a w szczególności: art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego poprzez błędną ocenę materiału dowodowego oraz sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i przyjęcie, że w sprawie występują przesłanki do przyznania A. P. oraz J. P. i Z. P. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy P. P. zaistniałego w dniu (...) 2014 r. w wysokości po 30.417,00 zł. dla każdej z nich, podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego winna prowadzić do wniosku, iż A. P. oraz uczestnikom J. P. i Z. P. nie przysługuje prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy P. P. zaistniałego w dniu (...) 2014 roku, ponieważ zdarzenie z dnia (...) 2014 roku nie wyczerpuje definicji prawnej wypadku przy pracy, a zatem nie może być uznane za wypadek zrównany z wypadkiem przy pracy.

2. naruszenie prawa materialnego, a w szczególności:

a) art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2009r., Nr 167, poz. 1322 - j.t.) poprzez niewłaściwe zastosowanie powołanych przepisów polegające na przyjęciu, że zdarzenie z dnia (...) 2014 roku należy uznać za wypadek przy pracy, bowiem miało ono miejsce w trakcie podróży służbowej, miało charakter nagły i zaistniała przyczyna zewnętrzna, podczas gdy zdarzenie z dnia (...) 2014 roku nie wyczerpuje definicji prawnej wypadku przy pracy, ponieważ brak jest przyczyny zewnętrznej wypadku oraz tego, iż czynności poprzedzające bezpośrednio wypadek pozostawały w związku z wykonywaniem powierzonych P. P. przez pracodawcę zadań,

b) art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez jego zastosowanie i przyznanie A. P. oraz uczestnikom J. P. i Z. P. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy P. P. zaistniałego w dniu (...) 2014 roku, podczas gdy A. P., J. P. i Z. P. nie mają prawa do tego świadczenia i przedmiotowy przepis nie powinien być w sprawie zastosowany.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W odpowiedzi na apelację organu rentowego pełnomocnik wnioskodawców wniósł

o oddalenie apelacji jako bezzasadnej.

Na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2016 roku pełnomocnik organu rentowego popierał apelację. Pełnomocnik wnioskodawców wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy akceptuje ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i tym samym za niezasadny uważa podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z treścią ww. unormowania sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Swobodna ocena dowodów dokonywana jest przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna uwzględniać reguły logicznego myślenia oraz wymagania prawa procesowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, II UKN 685/98, OSNAPIUS 2000 nr 17, poz. 655). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 roku, I ACa 180/08, Legalis). Skuteczne postawienie takiego zarzutu wymaga ponadto wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów.

Sąd I instancji – wbrew zarzutowi organu rentowego - przeprowadził ocenę dowodów spełniającą wymagania art. 233 k.p.c., co znajduje wyraz w sporządzonym przez ten Sąd pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia. Organ rentowy zaś, formułując powyższy zarzut nie wskazuje, które dowody i dlaczego błędnie ocenił Sąd I instancji.

Odwołując się do ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego apelujący formułuje dwa zarzuty. Pierwszy to ten, że Sąd I instancji nie ustalił przyczyny zdarzenia w dniu (...) 2014 roku. ZUS powołuje się przy tym na treść protokołu nr (...), sporządzonego przez pracodawcę oraz odwołuje się do zeznań świadków, podnosząc, że żaden z nich nie wskazał, dlaczego P. P. wszedł na schody przeciwpożarowe oraz, że nie wynika to „z przedłożonych do sprawy dokumentów”. W tym zakresie ZUS wskazuje także, że sam Sąd Rejonowy stwierdził, iż brak jest obecnie możliwości ustalenia, jaka była przyczyna wejścia przez P. P. na schody przeciwpożarowe, a ten fakt – w ocenie ZUS – jest kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy. Trudno bowiem przyjąć, jak podnosi apelujący, że P. P., będąc w stanie nietrzeźwości, otworzył drzwi prowadzące na schody przeciwpożarowe w związku z wykonywaniem powierzonych przez pracodawcę zadań. Po drugie, ZUS twierdzi, że Sąd I instancji nie ustalił przyczyny zewnętrznej zdarzenia, to jest przyczyny, której konsekwencją byłby prawdopodobny upadek P. P. z wysokości.

Na wstępie podkreślić należy, że Sąd Okręgowy akceptuje stanowisko organu rentowego, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) Nie budzi także wątpliwości, że postępowanie przed organem rentowym jest pierwszym etapem sprawy i po odwołaniu do sądu stanowi część tego samego postępowania. Z tej przyczyny obowiązkiem strony wnoszącej odwołanie jest ustosunkowanie się do

twierdzeń organu rentowego. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązuje bowiem także zasada kontrydiktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń, wynikająca z art. 232 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008 roku, I UK 151/08; Legalis). W wyroku z dnia 21 listopada 2011 roku w sprawie II UK 69/11 (publ. Legalis) Sąd Najwyższy, powołując się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009 roku w sprawie IV CSK 71/09 (publ. Legalis) wskazał, że kwestia ciężaru dowodu może być rozpatrywana w aspekcie procesowym i materialno-prawnym. Aspekt procesowy dotyczy obowiązków stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. Wynika on z brzmienia art. 3 i art. 232 k.p.c. które stanowią, że strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Aspekt materialno- prawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się - w myśl przepisów prawa - z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.c.) Przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przez stronę faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne.

W niniejszej sprawie organ rentowy po złożeniu wniosku o wypłatę jednorazowego odszkodowania dysponował protokołem powypadkowym sporządzonym przez pracodawcę wraz z załącznikami w postaci: dokumentacji zdjęciowej hotelu (...), informacji od A. O. i S. Ł., aktu zgonu oraz zaświadczenia o delegacji służbowej. ZUS w zakresie wypadku zażądał nadto od pracodawcy poprawionego protokołu powypadkowego (odnośnie dat), który pracodawca złożył oraz zwrócił się do Prokuratury Rejonowej w Bielsku Białej o udzielenie informacji, w jakich okolicznościach doszło do wypadku oraz jaki był wynik badania zmarłego na zawartość alkoholu. W odpowiedzi Prokuratura nadesłała odpis postanowienia o umorzeniu śledztwa w sprawie (...) 307/14. Po dokonaniu analizy ww. dokumentów organ rentowy wydał zaskarżoną w sprawie decyzję. ZUS wskazał, że na podstawie dokumentacji tej nie można, po pierwsze, ustalić, iż P. P. przed wypadkiem podejmował czynności pozostające w związku z wykonywaniem przez niego powierzonych mu zadań (w szczególności nie wskazał tego pracodawca w protokole powypadkowym) oraz, po drugie, określić przyczyny zewnętrznej wypadku i w konsekwencji prawdopodobnego upadku z wysokości skutkującego śmiercią.

Wnioskodawczyni do wszystkich tych zarzutów ustosunkowały się w toku postępowania przed Sądem I instancji i zgłosiły wnioski dowodowe dla wykazania okoliczności, z których wywodziły skutki prawne. Pełnomocnik wnioskodawczyń wniósł mianowicie o przesłuchanie świadków oraz dopuszczenie dowodów w postaci dokumentów, jak agenda spotkania, lista uczestników konferencji, korespondencja mailowa dotycząca zadań przedstawicieli aptecznych na konferencji.

Należy przypomnieć, że w dniu 9 grudnia 2014 roku pracodawca ubezpieczonego sporządził protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy Nr (...), w którym ustalił, że: P. P. przebywał w podróży służbowej, co potwierdziło stosowne zaświadczenie pracodawcy; ciało P. P. leżało na miejscu parkingowym przy budynku hotelowym, tuż pod podestem ażurowym metalowym, będącym elementem zewnętrznej drogi ewakuacyjnej; podest zlokalizowany jest na zewnątrz budynku na wysokości 7,45 metra; podest wraz ze schodami ewakuacyjnymi posiada barierę ochronną bez wymaganego wypełnienia, co jest niezgodne z § 298 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002 roku Nr 75 poz. 690 z późn. zm.). W protokole tym ustalono, że prawdopodobną przyczyną wypadku był upadek

z wysokości z podestu zewnętrznego schodów przeciwpożarowych na utwardzoną, betonową powierzchnię parkingu, co spowodowało rozległe obrażenia ciała, w wyniku czego nastąpił zgon. Jednocześnie w protokole nie stwierdzono naruszenia przez poszkodowanego pracownika przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowanego przez niego umyślnie lub w skutek rażącego niedbalstwa. Pracodawca uznał, że powyższe zdarzenie to wypadek traktowany na równi z wypadkiem przy pracy, bowiem zdarzenie któremu uległ poszkodowany jest zgodne z definicją podaną

w art. 3 ust.2 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych.

Organ rentowy w sposób nieuprawniony uznał, że stwierdzenia zawarte w powyższym protokole są bezpodstawne.

Ustalenia poczynione w sprawie na podstawie całokształtu zebranego materiału dowodowego są mianowicie takie, że P. P. uczestniczył w ramach podróży służbowej w organizacji i obsłudze konferencji dla farmaceutów. Do jego obowiązków należało uczestnictwo w kolacji wraz z imprezą integracyjną kończącą konferencję. Przebywał on w podróży służbowej, a kolacja wraz z imprezą integracyjną, w trakcie której zmarł, była zaplanowaną częścią konferencji, w której to udział zlecił w ramach powierzonych obowiązków pracodawca. W ramach konferencji, w tym także w czasie kolacji i imprezy integracyjnej, P. P. wykonywał czynności na rzecz pracodawcy z udziałem innych pracowników i klientów pracodawcy. Czynności te wykonywał na terenie całego hotelu (...), bo na terenie całego tego hotelu odbywała się konferencja i zakwaterowani byli pracownicy oraz goście. Co więc należy podkreślić, to, że cały więc pobyt P. P. na terenie hotelu polegający na uczestniczeniu w zajęciach, spotkaniach, kolacji i imprezie integracyjnej, pomocy gościom w dniach konferencji były w interesie pracodawcy i na jego rzecz. To wynika jasno z materiału dowodowego w sprawie, a w szczególności z zeznań świadków.

Według art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2002 Nr 199, poz.1673 ze zm.) na równi z wypadkiem przy pracy traktuje wypadek, jakiemu pracownik uległ w czasie podróży służbowej w okolicznościach innych niż oznaczone w art. 3 ust. 1, chyba że wypadek spowodowany został postępowaniem pracownika, które nie pozostaje w związku z wykonywaniem pracy. Istota ochrony pracownika na podstawie przepisu art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy wypadkowej sprowadza się do rozciągnięcia szczególnej ochrony ubezpieczeniowej w podróży służbowej na okoliczności należące do sfery prywatnych spraw pracownika. W praktyce oznacza to, że w ramach podróży służbowej pracownik jest objęty ochroną ubezpieczeniową nie tylko podczas wykonywania czynności zleconych mu do załatwienia w czasie podróży oraz w czasie drogi do miejsca docelowego i z powrotem do stałego miejsca zamieszkania, lecz przez cały czas pobytu w takiej podróży, chyba, że zaistnieje przesłanka negatywna określona w art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy wypadkowej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2011 roku w sprawie I UK 140/11; publ. Legalis).

Organ rentowy twierdzi, że trudno przyjąć, iż P. P., będąc w stanie nietrzeźwości, otworzył drzwi prowadzące na schody przeciwpożarowe w związku z wykonywaniem powierzonych przez pracodawcę zadań. To, że nie wiadomo dlaczego P. P. wyszedł na schody ewakuacyjne, posiadające wprawdzie barierę ochronną ale bez wymaganego przepisami wypełnienia, nie oznacza zerwania związku z pracą. P. P. nie musiał wykonywać konkretnego zadania zleconego przez pracodawcę w tej właśnie chwili. Nie na tym bowiem polega ochrona ubezpieczeniowa przyznana przez art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy wypadkowej, że w czasie podróży służbowej w każdej chwili pracownik ma wykonywać czynności zlecone przez pracodawcę. Jak była mowa wyżej, ochrona z tytułu podróży służbowej rozciągnięta jest także na sferę spraw prywatnych pracownika. Pracownik w okresie podróży służbowej zachowuje między innymi prawo do korzystania z odpoczynku, spacerów, czy spożywania posiłków poza miejscem wykonywania obowiązków służbowych. Jak podniósł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 maja 1997 roku w sprawie II UKN 98/97 (publ. Legalis) zdarzenia nagle, wywołane przyczyną zewnętrzną w czasie podróży służbowej są zrównane z wypadkami przy pracy, jeżeli ich charakter nie pozostaje w ewidentnej sprzeczności z celem tej podróży. Sąd Rejonowy słusznie przyjął, że na podstawie zebranego materiału dowodowego, brak jest przesłanek do ustalenia, że mąż i ojciec wnioskodawczyń zachowaniem swoim zerwał związek z celem podróży służbowej.

Nie ma także racji ZUS, że w sprawie brak jest przyczyny zewnętrznej zdarzenia, to jest przyczyny, której konsekwencją byłby prawdopodobny upadek P. P. z wysokości. W sprawie, na podstawie dowodu w postaci postanowieniem z dnia 5 marca 2015 roku w sprawie (...) przyjąć należało, że bezpośrednią przyczyną zgonu P. P. był uraz czaszkowo – mózgowy spowodowany upadkiem z wysokości. Biegły lekarz medycyny sądowej dokonujący oględzin i otwarcia zwłok P. P. nie stwierdził innych przyczyn zgonu, a jednocześnie wykluczył udział osób trzecich. A zatem to upadek z wysokości stanowił czynnik zewnętrzny zdarzenia i brak jest dowodów na występowanie czynnika wewnętrznego,

a więc tkwiącego w organizmie zmarłego. To wystarczające jest dla stwierdzenia, że zaistniała przyczyna zewnętrzna zdarzenia w rozumieniu ustawy wypadkowej.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy nie naruszył prawa materialnego w postaci art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Dodać trzeba, że stan nietrzeźwości P. P. nie wpływa na zasadność żądania odszkodowania z ustawy wypadkowej przez uprawnionych członków rodziny. P. P. spożywał alkohol na imprezie integracyjnej (kolacji) za zgodą i wiedzą pracodawcy. Był to jeden z czynników integracyjnych. W tej sytuacji spożywania alkoholu przez ubezpieczonego nie można traktować ani jako naruszenie obowiązków pracowniczych, bowiem w trakcie imprezy integracyjnej wypełniał swoje obowiązki. Stan nietrzeźwości może jedynie stanowić o przyczynieniu się zmarłego ubezpieczonego do zdarzenia. Jednakże, bez względu na stopień przyczynienia się ubezpieczonego do wypadku, nie ma to wpływu na ustalenie prawa do świadczenia wypadkowego przysługującego członkom rodziny pracownika zmarłego wskutek wypadku w pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2003 r. II UK 194/02; publ. Legalis).

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i art.108 § 1 k.p.c.